

Säkerhetsanordningar för spisar (spisvakter)

En spisvakt förebygger spisbränder. Den bryter strömmen till spisen vid fara. Spisvakten reagerar på en eller flera av följande faktorer:

- tid
- ljudsignal
- kokplattans effekt
- temperatur
- rörelsesensor
- rök

Spisvakter kan installeras på både fristående spisar och kokhällar. De passar för såväl gjutjärnsplattor som keramikhällar. Vissa modeller kan också begränsa ugnens användningstid. För det mesta är ugnen dock inget problem, eftersom ugnstemperaturen regleras av en termostat och en eventuell brand i ugnen slocknar av sig själv i brist på syre.

Spisvakter till spisar eller kokhällar som är fast anslutna till elnätet måste installeras av en elmontör. Batteridrivna spisvakter och stickproppsanslutna spisvakter till minispisar kan man själv ta i bruk. Timern som bryter strömmen placeras bakom spisen eller i ett intilliggande skåp. Temperatursensorn monteras på väggen ovanför spisen eller i vissa fall på spisfläktens undersida. Om temperaturen ovanför spisen blir onormalt hög larmar spisvakten med en ljudsignal och bryter strömmen. Temperatursensorn kan medfölja som standard eller vara extra tillbehör till spisvakten. Sensorns reaktionsförmåga vid fara beror på hur känslig den är. Om temperatursensorn är för känslig kan den störa användningen av spisen vid matlagning.

I samband med installationen ska montören försäkra sig om att spisvakten och spisen passar ihop och kontrollera att spisvakten fungerar och är funktionssäker. Sedan montören gjort grundinställningen behöver den som använder spisen inte vidta några åtgärder för att ta i bruk spisvakten. På vissa modeller kan användaren också själv ställa in begränsningen av användningstiden.

Ljudsignaler och lampor indikerar att spisvakten är i funktionsberedskap, att en farlig situation uppstått eller att strömmen brutits. Till vissa modeller är det möjligt att koppla ljudsignaler av olika slag som indikerar spisens funktioner, vilket kan vara till hjälp för synskadade. Å andra sidan kan signallampor och ljudsignaler ge upphov till ångest och rädsla hos personer med svåra minnesstörningar eller andra neurologiska problem. Till vissa spisvakter finns det även barnlås, släckningsenhet för spisbrand eller fjärrkontroll som extra tillbehör. Intelligent brandvarnare kan användas för övervakning av såväl spisen som andra elapparater i hemmet.

De flesta bränder som orsakas av spisar beror på oövervakad användning av spisen. På full effekt kan kokzonen eller kokplattorna på en elspis hettas upp till 550 – 600 grader på 5 – 7 minuter. Ett papper eller en grytlapp som glömts kvar på spisen fattar eld vid 400 – 570 grader. Sådana här bränder förhindras sannolikt inte om spisvakten reagerar på tid eller på tid och plattans effekt.

Den som har en spisvakt kan få rabatt på försäkringspremien. Även om man har en spisvakt hör en brandfilt fortfarande till säkerhetsutrustningen i köket.